

Cirkulärnr: 1998:160
Diariernr: 1998/2506
Handläggare: Lena Dalman
Sektion/Enhet: Civilrättssektionen
Datum: 1998-10-12
Mottagare: Kommunstyrelsen
Kommunala företag
Revision
Rubrik: Nyheter i Aktiebolagslagen
Bilagor: Bolagsordning

Civilrättssektionen
Lena Dalman

1998-10-12

Kommunstyrelsen
Kommunala företag
Revision

Nyheter i aktiebolagslagen

Den första januari 1999 träder omfattande ändringar i aktiebolagslagen i kraft. Lagändringarna återfinns i SFS 1998:760. En följdändring görs i kommunallagen, SFS 1998:765. Lagändringarna bygger på prop. 1997/98:99 och 1997/98:LU 26. De för kommunerna väsentligaste förändringarna är följande.

- Ett nytt bolagsorgan, lekmannarevisorer, införs för att göra det möjligt för personer utan formell revisorskompetens att utföra en allmän granskning av aktiebolag. De förtroendevalda revisorerna i kommunala aktiebolag kommer fortsättningsvis att verka i egenskap av lekmannarevisorer.
- Endast den som är auktoriserad eller godkänd revisor kan i fortsättningen vara revisor i ett aktiebolag. En tvingande mandattid på fyra år införs.
- Mer detaljerade regler för styrelsens arbete införs.
- Regler om ställföreträdarjäv införs.
- Nya regler om kallelser till bolagsstämma och genomförandet av stämman införs.

Till cirkuläret har som bilaga fogats ett förslag till förändrad bolagsordning.

Lekmannarevisorer

Dagens system

Idag finns regelmässigt två revisorer i kommunala aktiebolag, en yrkesrevisor och en förtroendevald revisor (populärt kallad lekmannarevisor). Aktiebolagslagen kräver att minst en yrkesrevisor (auktoriserad eller godkänd) utses av bolagsstämman (se 10 kap. 1 och 3 §§ ABL). 3 kap. 17 och 18 §§ kommunallagen stadgar i sin tur att kommunfullmäktige skall utse minst en

revisor i bolaget. Kommunfullmäktige brukar mot denna bakgrund utse lekmannarevisorn. Denne är att betrakta som revisor i aktiebolagslagens mening. ABL kräver nämligen inte idag att revisorn är auktoriserad eller godkänd. Det enda krav som ställs är att revisorn har den insikt och erfarenhet som uppdraget kräver (10 kap. 2 § ABL). Lekmannarevisorn utför revision i aktiebolagslagens mening. Granskningen får dock i praktiken en annan inriktning än traditionell revision. Genom stämmodirektiv brukar inte sällan ställas upp det kravet att revisionsberättelsen skall kompletteras med ett uttalande om huruvida bolagets verksamhet utövats på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Denna ändamålsgranskning brukar lekmannarevisorn i praktiken utföra. Revisionsberättelsen undertecknas dock av samtliga revisorer.

Bakgrunden till lagändringen

Dagens reglering i ABL av kompetenskraven för revisor har visat sig vara icke förenlig med EG:s åttonde bolagsdirektiv (revisorsdirektivet). Där stadgas (artikel 2) att lagstadgad revision får utföras endast av godkända personer. Detta innebär i praktiken krav på godkänd eller auktoriserad revisor. Mot bakgrund härav ändras nu ABL på det sättet att endast den som är auktoriserad eller godkänd revisor kan vara revisor i ett aktiebolag (10 kap. 11 §). För att göra det möjligt att låta personer utan denna formella kompetens granska verksamheten i aktiebolag införs i stället en möjlighet för bolagens ägare att låta särskilda lekmannarevisorer utföra en allmän granskning av bolaget.

Aktiebolagslagens regler om lekmannarevisorer

Lekmannarevisorererna nytt bolagsorgan

Lekmannarevisorererna utgör ett nytt, eget bolagsorgan som regleras i 11 kap. ABL. En lekmannarevisor skall inte utföra lagstadgad revision och får enligt uttrycklig bestämmelse inte underteckna revisionsberättelsen (11 kap. 7 §). Lekmannarevisorns uppgift är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig (11 kap. 4 §). Lekmannarevisorn är även skyldig att följa de stämmodirektiv som givits (11 kap. 5 §). Dennes uppgift motsvarar med andra ord den som dagens lekmannarevisorer i praktiken har.

Granskningsrapport

Lekmannarevisorererna skall inte avge någon revisionsberättelse, utan en granskningsrapport (11 kap. 6 §). Granskningsrapporten skall lämnas till bolagets styrelse senast tre veckor före ordinarie bolagsstämma (11 kap. 14 §). Granskningsrapporten läggs därefter fram på bolagsstämman.

Tystnadsplikt, upplysningsplikt, jäv, skadeståndsansvar

Lekmannarevisorn har samma tystnadsplikt som revisor (11 kap. 17 §), men är skyldig att lämna bolagets revisor och annan lekmannarevisor de uppgifter som behövs om bolagets angelägenheter (11 kap. 19 §). Lekmannarevisorn

har även rätt till information från styrelse, VD och revisor (11 kap. 8 § och 10 kap. 42 §). Lekmannarevisorn omfattas dock inte av den anmälningsskyldighet vid misstanke om brott som revisorerna ålagts (jfr 10 kap. 38 - 40 §§). Samma jävsregler gäller som för revisor (11 kap. 11 §). Lekmannarevisor har samma skadeståndsansvar som revisor (15 kap. 2 §).

Samordnad revision?

Lagändringarna innebär inga förändringar vad gäller möjligheterna till samordnad kommunal revision, d v s en gemensam revision av kommunen och dess bolag. I Kommunrevisionsutredningens betänkande SOU 1998:71 föreslås däremot regler om detta. Sagda betänkande är f n under remissbehandling.

Hur lekmannarevisorerna utses

I ett aktiebolag kan utses en eller flera lekmannarevisorer (11 kap. 1 §). Revisionsbolag kan inte utses till lekmannarevisor (prop. sid. 176). Lekmannarevisor utses av bolagsstämman om inte bolagsordningen föreskriver annat (11 kap. 9 §). För lekmannarevisor stadgas ingen bestämd mandattid, vilket efter årsskiftet blir fallet för revisorer. Enligt propositionen är det en fråga för den som utser lekmannarevisorn att bestämma mandatperiodens längd. Om inget anges i beslutet får uppdraget anses gälla tills vidare (prop. sid. 175).

Krav på registrering av lekmannarevisor

Bolaget skall för registrering anmäla vem som har utsetts till lekmannarevisor (11 kap. 20 §). Även lekmannarevisorn själv kan göra anmälan. Anmälan skall göras genast efter det att lekmannarevisorn utsetts och därefter genast efter det att någon ändring inträffat i förhållande som har anmälts eller skall anmälas för registrering. PRV har uppgett att man håller på att utarbeta blanketter för ändamålet.

Kommunallagens regler om lekmannarevisorer

Nu redovisade regler måste ses tillsammans med 3 kap. 17 § kommunallagen. Där har genom förevarande lagändring lagts till ett tredje stycke, som stadgar att i av kommunen helägt aktiebolag kommunfullmäktige skall utse minst en lekmannarevisor. Sistnämnda bestämmelse medför att det i bolagsordningarna för helägda kommunala aktiebolag måste tas in en bestämmelse om att kommunfullmäktige skall utse ett visst antal lekmannarevisorer. Det torde också vara möjligt att i bolagsordningen reglera mandattiden för lekmannarevisorerna. Detta kan åtminstone vara praktiskt och underlätta ärendehantering i kommunen.

Enligt lagens ordalydelse har kommunfullmäktige skyldighet att i helägda bolag utse lekmannarevisor från och med den 1 januari 1999. Rent praktiskt skulle detta innebära att bolagsstämman före årsskiftet måste fatta beslut om ändring av bolagsordningen samt att PRV också före årsskiftet skulle registrera ändringen av bolagsordningen. Fullmäktige skulle därefter utse lekmannarevisorerna. Detta kan av tidsskäl bli svårt att genomföra. Ett alternativt handlingsätt är följande. De förtroendevalda revisorerna som utsetts enligt

nu gällande regler kan enligt övergångsbestämmelserna i aktiebolagslagen (p. 7) kvarstå som revisorer till dess att ny revisor utsetts, dock längst till och med utgången av år 1999. Funktionen hos dessa förtroendevalda revisorer är i de flesta fall densamma som för de blivande lekmannarevisorerna. Mot bakgrund härav och för att minimera antalet anmälningar till PRV föreslår vi att det vid ordinarie bolagsstämma 1999 fattas beslut om ändring av bolagsordningen och att de nya styrelseledamöterna, styrelsens ordförande, revisorerna och lekmannarevisorerna anmäls för registrering samtidigt med den nya bolagsordningen.

Revisorer

Aktiebolagslagens reglering

Kompetenskrav för revisor

Från årsskiftet kan som nämnts endast den som är auktoriserad eller godkänd revisor vara revisor i ett aktiebolag (10 kap. 11 §). Detta medför att de förtroendevalda revisorerna inte längre kan vara revisorer i aktiebolag. Lekmannarevisorerna kan dock enligt en särskild övergångsbestämmelse (p. 7) finnas kvar tills dess att ny revisor utsetts, dock längst till och med utgången av år 1999. I praktiken betyder detta att de förtroendevalda revisorerna kan stå kvar vid sina uppdrag till och med 1999 års bolagsstämma.

Fyraårig mandattid

För revisorer införs från och med årsskiftet en tvingande fyraårig mandattid (10 kap. 20 §). Mandattiden kan inte påverkas genom bestämmelser i bolagsordningar eller genom bolagsstämmobeslut. Bakgrunden till regeln är att man vill värna om att revisorn intar en självständig och oberoende ställning gentemot bolaget. Regeln innebär inget krav på att man måste byta revisor efter fyra år. Bolagsstämman måste dock vart fjärde år ta ställning till revisorsfrågan. För kommunernas del innebär detta att upphandling av revisorstjänster bör äga rum vart fjärde år. Genom särskilda övergångsbestämmelser (p.8) medges bolagen rätt att under år 1999 utse revisor för kortare tid än fyra år. För de bolag som har ettåriga mandattider för revisorer betyder detta att man under år 1999 kan fortsätta att tillämpa detta system. För revisorsuppdrag som getts före ikraftträdandet av lagändringarna gäller enligt samma punkt att dessa består till utgången av mandattiden. För tillsvidareuppdrag gäller att dessa består till utgången av den första ordinarie bolagsstämma som hålls efter den 1 januari 2000.

De nya bestämmelserna om mandattid innebär att bolagsordningarna måste anpassas och gamla bestämmelser om revisors mandattid tas bort. För att motverka risken för fel kan det dock vara lämpligt att även i fortsättningen ha med en bestämmelse om revisors mandattid. Exempel på lydelse återfinns i bilagt förslag till bolagsordning.

Skyldighet att vidta åtgärder vid misstanke om brott

Från årsskiftet inträder en skyldighet för yrkesrevisorn att vidta åtgärder vid misstanke om brott. Det rör sig om vissa i 10 kap. 38 § ABL uppräknade brott,

såsom bedrägeribrott, svindleri, förskingringsbrott, gäldenärsbrott samt mutbrott och bestickning. Finner revisorn att det kan misstänkas att styrelseledamot eller VD har gjort sig skyldig till något av de angivna brotten skall han i normalfallet utan oskäligt dröjsmål anmäla detta till styrelsen. Senast inom två veckor efter det att styrelsen underrättats skall revisorn avgå och i samband därmed i särskild handling till åklagare redogöra för misstanken och ange de omständigheter som misstanken grundar sig på. I vissa undantagssituationer behöver inte revisorn avgå och lämna anmälan till åklagare. Den närmare utformningen av förfarandet framgår av lagtexten, se 10 kap. 38 - 40 §§ ABL.

Krav på två yrkesrevisorer i kommunala aktiebolag?

Enligt aktiebolagslagen i dess nuvarande lydelse skall minst en yrkesrevisor utses av bolagsstämman (10 kap. 1 och 3 §§). Om bolaget skall ha flera revisorer får det i bolagsordningen föreskrivas att en eller flera av dem utses på annat sätt. För kommunala aktiebolag gäller härutöver bestämmelserna i 3 kap. 17 och 18 §§ KL. I 3 kap. 17 § KL anges i den lydelse som gäller fram till årsskiftet att i ett helägt kommunalt aktiebolag kommunfullmäktige skall utse minst en revisor. Rent praktiskt har det gått till så, att det i bolagsordningen för kommunala aktiebolag har föreskrivits att det skall finnas två revisorer, varav den ene utses av kommunfullmäktige. Bolagsstämman har därefter utsett yrkesrevisorn och kommunfullmäktige den förtroendevalda revisorn.

De nu aktuella lagändringarna innebär följande. Minst en revisor måste i fortsättningen också utses av bolagsstämman. Skall det finnas flera revisorer får det i bolagsordningen föreskrivas att en eller flera av dem utses på annat sätt (10 kap. 8 §). Eftersom endast auktoriserad eller godkänd revisor kan vara revisor enligt de nya bestämmelserna betyder detta att minst en yrkesrevisor måste utses av bolagsstämman. I 3 kap. 17 § KL stadgas alltså i 1 st 3 p. att kommunfullmäktige skall utse minst en revisor, vilket efter årsskiftet betyder auktoriserad eller godkänd revisor. Därutöver har i sagda bestämmelse lagts till ett tredje stycke som stadgar att i ett helägt aktiebolag fullmäktige även skall utse minst en lekmannarevisor. Fullmäktige skall följaktligen utse både en yrkesrevisor och en lekmannarevisor. Eftersom bolagsstämman enligt tvingande bestämmelse i aktiebolagslagen måste utse en yrkesrevisor, innebär detta rent strikt att det har flutit in ett krav på två yrkesrevisorer i helägda kommunala aktiebolag.

Det nu redovisade förhållandet uppmärksammades under lagstiftningsärendet av Kommunförbundet, som kontaktade justitiedepartementet samt tillskrev lagutskottet. Förbundets åtgärder ledde dock inte till något resultat. Kommunrevisionsutredningen föreslår dock i SOU 1998:71 att kravet i kommunallagen på att fullmäktige skall utse yrkesrevisor tas bort. Detta förslag är dock ännu så länge enbart ute på remiss och lagändringarna där förelås träda i kraft först den 1 januari 2000.

Man frågar sig då vad kommunerna i nuläget skall göra för att undvika att ha två yrkesrevisorer med de kostnader detta medför. Ett alternativ skulle

kunna vara att fullmäktige och bolagsstämman utser samma revisor. I bolagsordningen står dock med största sannolikhet angivet att det skall finnas två revisorer, varav den ena utses av kommunfullmäktige. Det är då sannolikt inte möjligt att bara utse *en* revisor. En annan variant skulle kunna vara att föreskriva att det skall finnas *minst* en revisor, varav en utses av fullmäktige och en av bolagsstämman. En sådan bestämmelse blir dock högst motsägelsefull.

Vårt förslag är i stället att kommunerna förfar på följande sätt. Bolagsordningen ändras vid första ordinarie bolagsstämma efter årsskiftet så att där anges att det skall finnas en revisor och en revisorssuppleant. Vidare införs en särskild bestämmelse om att det skall finnas en lekmannarevisor med suppleant som båda utses av kommunfullmäktige. Den närmare lydelsen framgår av förslag till bolagsordning, se bilaga. Kommunfullmäktige nominerar en revisorskandidat (yrkesrevisor) till bolagsstämman, som därefter utser denne. På detta sätt kan det kommunaldemokratiska kravet nöjaktigt tillgodoses. Angivet förfaringssätt anvisas i propositionen (se sid 300), troligtvis som ett resultat av de synpunkter som Kommunförbundet lämnat. Enligt vår mening kan förfaringssättet med nominering av fullmäktige visserligen ifrågasättas från kommunalrättslig synpunkt, men bör kunna utgöra en praktisk lösning i avvaktan på den lagändring som troligtvis kommer till stånd på grundval av Kommunrevisionsutredningens betänkande.

Styrelsen

Kategorin på bolag avgör styrelsens storlek samt huruvida VD måste finnas m.m.

I nuvarande lydelse av 8 kap. ABL finns några regler som anknyter till bolagets aktiekapital eller maximikapital. I 1 § föreskrivs att styrelsen får bestå av en eller två ledamöter (mot normalt tre) om bolagets aktiekapital eller maximikapital ej uppgår till en miljon kronor. Samma kapitalgräns avgör huruvida det måste finnas VD i bolaget (3 §) samt om denne kan vara ordförande (8 §). Från och med årsskiftet kommer i stället kategorin på aktiebolaget (publikt eller privat) att vara avgörande i nämnda hänseenden. I privata aktiebolag kan således (oavsett aktiekapitalets storlek) styrelsen bestå av en eller två ledamöter om suppleant finns (8 kap. 1 §). Krav på VD finns bara i publika aktiebolag (8 kap. 23 §) och det är endast i dessa som VD inte kan vara styrelseordförande (8 kap. 14 §). Självfallet är det ingenting som hindrar att styrelsen består av tre ledamöter i ett privat aktiebolag eller att VD utses i ett sådant.

Styrelsens ansvar för bolagets organisation m.m.

I 8 kap. 3 - 5 §§ ABL har införts mer detaljerade regler om styrelsens arbete.

Styrelsen åläggs att säkerställa att *bolagets ekonomiska förhållanden kan kontrolleras*. Styrelsen skall se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kan kontrolleras på ett betryggande sätt (3 §). Styrelsen skall fortlöpande be-

döma bolagets ekonomiska situation (4 § 1 st) och skall meddela skriftliga instruktioner för när och hur sådana uppgifter som behövs för styrelsens bedömning skall samlas in och rapporteras till styrelsen (4 § 2 st).

Styrelsen åläggs också att årligen fastställa en *arbetsordning* för sitt arbete (5 §). I arbetsordningen skall det anges hur arbetet i förekommande fall skall fördelas mellan styrelsens ledamöter, hur ofta styrelsen skall sammanträda samt i vilken utsträckning suppleanterna skall delta i styrelsens arbete och kallas till dess sammanträden. Innehåller arbetsordningen anvisningar om arbetsfördelning mellan styrelsens ledamöter, skall styrelsen fortlöpande kontrollera att arbetsfördelningen kan upprätthållas.

Styrelsen skall upprätta en *VD-instruktion* och *instruktioner för de olika organ* (exempelvis AU) som styrelsen inrättar (8 kap. 3 §). I instruktionen skall arbetsfördelningen mellan styrelsen och VD/det inrättade organet regleras.

Ordföranden får genom lagändringarna ansvar för att nu angivna uppgifter fullgörs av styrelsen. I 8 kap. 14 § anges uttryckligen att ordföranden skall leda styrelsens arbete och bevaka att styrelsen fullgör de uppgifter som anges i 8 kap. 3 - 5 §§.

Skadeståndsansvar för styrelseledamot

Några ändringar vad gäller förutsättningarna för skadeståndsansvar för styrelseledamot (15 kap. ABL) inträder inte, bortsett från att de tidsfrister för talans väckande som anges i nuvarande 15 kap. 6 § ABL förlängs från tre till fem år. De ovan redovisade reglerna i 8 kap. 3 - 5 §§ ABL innebär dock att de olika styrelseledamöternas och de olika bolagsorganens uppgifter preciseras i skrift. Härigenom skapas (prop. sid. 189) bättre förutsättningar än för närvarande att utkräva skadeståndsansvar i de fall detta är motiverat.

Krav på registrering av styrelsens ordförande

En ytterligare nyhet från årsskiftet är att även styrelsens ordförande skall anmälas för registrering (8 kap. 36 §). Enligt övergångsbestämmelserna p. 3 behöver dock inte en ordförande som utsetts före den 1 januari 1999 anmälas för registrering förrän bolaget nästa gång anmäler ändring av styrelse. Anmälan måste dock ske senast den 31 december 1999. För flertalet kommunala bolag innebär detta att styrelsens ordförande kan anmälas för registrering i samband med att den nya styrelsen anmäls efter bolagsstämma 1999.

Nya regler om ställföreträdarjäv

En omdiskuterad fråga är om en person som är styrelseledamot eller VD i två bolag skall anses jävig vid behandling av en fråga om t ex avtal mellan bolagen. Ett sådant sk ställföreträdarjäv har hittills inte ansetts vara någon självständig jävsgrund enligt svensk rätt. I 8 kap. 20 och 28 §§ ABL införs nu regler om ställföreträdarjäv för styrelseledamot och VD. I första stycket p. 3 anges att ledamot/VD inte får handlägga fråga om avtal mellan bolaget och en juridisk person som styrelseledamoten ensam eller tillsammans med någon annan får företräda.

För att inte skapa svårigheter inom företagsgrupper har regeln försetts med ett viktigt undantag. Regeln om ställföreträdarjäv gäller inte om bolagets motpart är ett företag i samma koncern eller i en företagsgrupp av motsvarande slag. Begreppet koncern definieras i 1 kap. 5 § ABL. En kommunal "koncern" där kommunen äger aktierna i sina bolag utgör ingen koncern i aktiebolagsrättslig mening. Den kommunala "koncernen" är dock enligt propositionen avsedd att inrymmas i begreppet "företagsgrupp av motsvarande slag". Lagen anger dock inte hur stor andel kommunen måste ha i företaget för att undantaget skall vara tillämpligt. I propositionen uttalas (sid. 218) att även det fallet då en kommun på grund av aktie- eller andelsinnehav *kontrollerar* en företagsgrupp skall omfattas av undantaget. Enligt min uppfattning borde 1 kap. 5 § ABL och regeln i 6 kap. 27 § KL (jäv för nämndledamot) kunna vara vägledande för bedömningen. Undantaget torde således gälla i de fall där kommunen innehar mer än hälften av aktierna i bolaget. I tveksamma fall rekommenderas dock styrelseledamoten/VD att avhålla sig från behandlingen av ärendet i den mån beslutsförelsesreglerna medger detta (prop. sid. 218).

Bolagsstämma

20%-regeln slopas

Aktiebolagslagens nuvarande huvudregel är att ingen aktieägare får rösta för mer än en femtedel av de på bolagsstämman företrädda aktierna (9 kap. 3 §). Denna huvudregel kan frångås genom bestämmelser i bolagsordningen, vilket är mycket vanligt. Mot bakgrund härav, samt i syfte att stärka ägarfunktionen i bolagen, blir från årsskiftet huvudregeln den, att aktieägare får rösta för det fulla antalet aktier som han äger eller företräder, om inte annat anges i bolagsordningen (9 kap. 5 §). Flertalet kommunala aktiebolag torde ha föreskrifter om full rösträtt i sina bolagsordningar. Dessa föreskrifter kan efter årsskiftet mönstras ut ur bolagsordningarna. För de bolag där 20%-regeln gäller finns en särskild övergångsbestämmelse (p. 6), vartill hänvisas.

Kallelse till bolagsstämma

Idag gäller att kallelse till bolagsstämma skall utfärdas tidigast fyra veckor före och, om inte bolagsordningen föreskriver längre tid, senast två veckor före stämman (9 kap. 9 §). Denna regel gäller såväl i fråga om kallelse till ordinarie stämma som i fråga om kallelse till extra stämma och gör ingen åtskillnad mellan publika och privata aktiebolag. Efter årsskiftet föreskrivs som huvudregel att kallelse till ordinarie bolagsstämma samt kallelse till extra bolagsstämma där fråga är om ändring av bolagsordning skall utfärdas tidigast sex veckor och senast fyra veckor före stämman. Kallelse till annan extra stämma skall utfärdas tidigast sex och senast två veckor före stämman (9 kap. 13 §). I bolagsordningen för privata aktiebolag får dock bestämmas att kallelse till ordinarie bolagsstämma samt extra bolagsstämma där fråga är om ändring av bolagsordning får utfärdas senast två veckor före stämman.

Så gott som samtliga kommunala bolag är privata aktiebolag. I bolagsordningen brukar oftast anges att kallelse till bolagsstämma skall ske genom brev

med posten till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman. I privata aktiebolag är bestämmelser med angiven innebörd även efter årsskiftet förenliga med aktiebolagslagen, varför någon ändring inte behöver göras i detta avseende för de privata aktiebolagen.

Reglerna om *kallelsens innehåll* har förtydligats och skärpts. I 9 kap. 15 § anges att kallelsen skall innehålla ett förslag till dagordning för bolagsstämman. Styrelsen skall i förslaget till dagordning tydligt ange de ärenden som skall behandlas på stämman. Ärendena skall vara numrerade. Det huvudsakliga innehållet i varje framlagt förslag skall anges, om inte förslaget rör en fråga av mindre betydelse för bolaget. Avser ett ärende ändring av bolagsordningen, skall det huvudsakliga innehållet i förslaget alltid anges.

Aktieägarers initiativ rätt

Enligt nuvarande bestämmelser har aktieägare rätt att få ett ärende behandlat vid bolagsstämman om han skriftligen framställer yrkande därom hos styrelsen i så god tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till stämman (9 kap. 7 §). Denna regel har preciserats i 9 kap. 11 §. Ärende skall tas upp på bolagsstämman om begäran har kommit in till styrelsen senast en vecka före den tidpunkt då kallelse tidigast får utfärdas eller efter denna tidpunkt men i sådan tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till bolagsstämman.

Öppnande av bolagsstämma, upprättande av röstlängd

Aktiebolagslagen upptar idag mycket knapphändiga bestämmelser om bolagsstämmans inledning. Oklarhet har rätt om vem som skall öppna stämman. Nu införs en ny regel i 9 kap. 18 § som säger att bolagsstämman öppnas av styrelsens ordförande eller av den som styrelsen har utsett, såvida inte bolagsordningen reglerar frågan.

Röstlängden skall enligt 9 kap. 19 § upprättas av ordförande vid stämman, om denne utsetts utan omröstning. I annat fall upprättas röstlängden av den som öppnat stämman.

Stämmoprotokoll

Mer detaljerade regler införs om innehållet i bolagsstämmoprotokoll (9 kap. 38 §). En nyhet är att dag och ort för bolagsstämman skall framgå av protokollet. Har beslut fattats genom omröstning, skall i fortsättningen även de yrkanden som ställts antecknats och - liksom tidigare - hur omröstningen utfallit. Protokollet skall undertecknas av protokollföraren och justeras av ordföranden, om inte denne har fört protokollet, och minst en av bolagsstämman utsedd justeringsman.

Praktiska råd

- Ändring av bolagsordning förbereds till första ordinarie bolagsstämma efter årsskiftet (jfr p. 5 övergångsbestämmelserna). Förslag till bolagsordning bifogas detta cirkulär.
- Inför bolagsstämman nominerar kommunfullmäktige auktoriserad eller godkänd revisor med suppleant.

- Kommunfullmäktige utser lekmannarevisor med suppleant på mandattid som kommunfullmäktige finner lämplig, exempelvis samma mandattid som styrelsens ledamöter eller som revisorerna. I bifogat förslag till bolagsordning har mandattiden för lekmannarevisor av praktiska skäl tagits med och bestämts vara densamma som yrkesrevisorerna.
- Bolagsstämman fattar beslut om ändring av bolagsordningen samt väljer revisor med suppleant. Observera att mandattiden för revisor enligt tvingande bestämmelse måste löpa till slutet av den bolagsstämma som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet (9 kap. 20 §).
- Den nya bolagsordningen anmäls för registrering samtidigt som den nya styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn anmäls. Observera att även styrelsens ordförande skall anmälas.

Informationsdag om nyheterna i aktiebolagslagen

Detta cirkulär tar i korthet upp de viktigaste ändringarna i aktiebolagslagen. Vi vill här samtidigt påminna om att civilrättssektionen vid Svenska Kommunförbundet, Kom Rätt, anordnar informationsdagar om nyheterna i aktiebolagslagen. För närmare information kontakta Gun-Britt Rostock tfn 08-772 44 16 eller Anne-Charlotte Bueno tfn 08-772 46 54.

Frågor i anledning av detta cirkulär

Frågor i anledning av detta cirkulär besvaras av förbundsjuristerna Lena Dalman, tfn 08-772 46 94 och Thomas Hallgren, tfn 08-772 44 11.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Hans Ekman

Lena Dalman

Bilaga

Exempel på bolagsordning